

Cynlluniau Newid 4.0

Gweithredu heddiw ar
gyfer gwell yfory

Mae'r modiwl Cynllun Newid yn rhan greiddiol o Academi Arweinyddiaeth Cenedlaethau'r Dyfodol. Dyma fodiwl ymarferol y rhaglen lle mae cyfranogwyr yn defnyddio popeth maen nhw wedi'i ddysgu am Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Mae'r cyfranogwyr yn dylunio eu meddwl yn unol â'r Cenedlaethau a nodir gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei strategaeth Cymru Can.

Y rhain yw: **Iechyd a Llesiant**, **Hinsawdd a Natur**, **Gweithredu ac Effaith**, **Economi Llesiant**, a **Diwylliant a'r Gymraeg**.

Mae'r cenedlaethau hyn yn llywio cyfeiriad ac effaith y Cynlluniau Newid; gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth yma: Cenedlaethau Swyddfa Cenedlaethau'r Dyfodol.

Datblygir Cynlluniau Newid bob yn un ac un neu ar y cyd. Er nad oes disgwyl y bydd y cynlluniau'n cael eu gweithredu, maen nhw'n rhoi ffordd strwythuredig i gyfranogwyr ymarfer defnyddio'r Pum Ffordd o Weithio a'r Saith Nod Llesiant. Mae'r cynlluniau'n mynd i'r afael â heriau go iawn neu ddamcaniaethol o fewn sefydliadau neu gymunedau. Defnyddir Cymru Can yn aml i rannu syniadau a chyrchu adnoddau yn ystod y broses Cynllun Newid.

Felly mae'r modiwl yn annog cydweithio, creadigrwydd ac arweinyddiaeth yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac yn helpu cyfranogwyr i baratoi i wneud newid cynaliadwy, hirdymor yn eu maes.

Yn yr adnodd hwn, rydym wedi casglu teitlau a themâu pedwerydd rownd Academi Arweinyddiaeth Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru. Mae pob teitl Cynllun Newid wedi'i ysgrifennu mewn print trwm, i'w ddilyn gan enw'r sefydliad neu'r partner y mae'r cynllun yn gysylltiedig ag ef.

Gweithredu Presgreibio Cymdeithasol yn Seiliedig ar Dystiolaeth ar gyfer Iechyd Ataliol yng Nghymru Prifysgol Abertawe	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith	Yumna Hassan: Mae'r cynllun newid hwn yn cynnig gwneud presgreibio cymdeithasol yn rhan o GIG Cymru i fynd i'r afael â'r pwysau ar ofal iechyd fel amseroedd aros hir, diffygiad gweithlu, a chyfyngiadau cyllidebol. Mae presgreibio cymdeithasol yn cynnig dull o fynd ati sy'n gost-effeithiol, wedi ei ganoli ar y claf drwy dargedu penderfynyddion cymdeithasol iechyd ar gyfer gwella canlyniadau a lleihau'r galw ar wasanaethau aciwt.
Gwneud y Ddeddf yn rhan annatod o ddatblygiad Strategaeth Gorfforaethol Trafnidiaeth Cymru	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith	Leah Fossey: Mae'r cynllun newid hwn yn gofyn i Trafnidiaeth Cymru wneud y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhan annatod o'u Cynllun Busnes 2025–26 a'u Strategaeth Gorfforaethol 2027–32, gan ganolbwyntio ar gynllunio hirdymor, cynaliadwy sy'n cyd-fynd â nodau'r Ddeddf a'i dulliau o weithio.
Gwella ymgyfraniad rhanddeiliaid mewn prosiectau teithio llesol Cyngor Dinas Casnewydd	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith	Louis Preece: Mae'r cynllun newid hwn yn gofyn i awdurdodau lleol symud o fodel "Penderfynu, Cyhoeddi, Amddiffyn" i fodel "Ymgysylltu, Ystyried, Penderfynu" ym mhrosiectau teithio llesol, gan hyrwyddo ymgyfraniad rhanddeiliaid yn gynnar ac yn gynhwysol. Y nod yw gwella risgiau hwyr yn y dydd, ac adeiladu ymddiriedaeth gymunedol, gan gefnogi, yn y pen draw, ddewisiadau trafnidiaeth iachach a mwy cynaliadwy.
Bwyd Cenhedlaeth: Ennyn ymgyfraniad Pobl Ifanc mewn Dewisiadau Bwyd Cydweithio rhwng: Castell Howell a Young Farmers	
Cenhadaeth: Economi Llesiant	Dafydd Walters and Frances Evans: Nod y cynllun newid hwn yw chwyldroi'r modd y mae pobl ifanc yn ymgysylltu â bwyd drwy symud i ffwrdd oddi wrth ddulliau dysgu traddodiadol, goddefgar, a chroesawi ymagweddau arloesol, rhyngweithiol er mwyn meithrin gwell dealltwriaeth o gynhyrchu bwyd, maeth ac arferion bwyta cynaliadwy.
Y Gymraeg mewn cyd-destunau cyfreithiol: paratoi'r ffordd at hawl sylfaenol i'r iaith Llywodraeth Cymru	
Cenhadaeth: Diwylliant a'r Gymraeg	Morgan Owen: Mae'r cynllun newid hwn yn tynnu sylw at gyfyngiadau hanesyddol deddfwriaeth yr iaith Gymraeg ac yn galw am greu hawl wirioneddol, orfodadwy i ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd cyhoeddus. Ei nod yw symud yr iaith o'r ymylon a'i gwneud yn ganolbwynt penderfyniadau a wneir, drwy feithrin momentwm cyhoeddus a gwleidyddol tuag at wneud yr hawl hon yn flaenoriaeth ddeddfwriaethol.
Cydraddoldeb Technoleg Cymru: Creu Cyfleoedd i Fenywod mewn Data a Thechnoleg Dwr Cymru	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith / Economi Llesiant	Megan Perry: Bwriad y cynllun newid hwn yw mynd i'r afael â'r anghydbwysedd rhwng y rhywiau mewn data, deallusrwydd artiffisial, a thechnoleg, lle mae menywod wedi'u tangynrychioli'n sylweddol ac yn aml yn gadael yng nghanol eu gyrfa. Drwy droi bwriadau cynhwysol yn gamau gweithredu pendant, ei nod yw creu sector lle gall menywod ffynnu a chyfrannu'n llawn at nodau cynaliadwyedd ac arloesi hirdymor Cymru.

Recriwtio Hygyrch - Chwalu'r Rhwystrau i swyddi lefel mynediad Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith / Economi Llesiant	Ceris Thomas Mae'r cynllun newid hwn yn gofyn i Fwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda wella re:criwtio hygyrch ar gyfer swyddi lefel mynediad drwy ddileu ffurflenni cais digidol, lleihau gwaith papur, a chynnal digwyddiadau recriwtio.
Mynd i'r afael â Stigma Iechyd Meddwl mewn Cymunedau Lleiafrifol Ethnig Trwy Addysg ac Ymwybyddiaeth BMHS	
Cenhadaeth: Iechyd a Llesiant	Oluwatomi Adewole: Mae'r cynllun newid hwn yn ceisio lleihau stigma iechyd meddwl o fewn cymunedau lleiafrifoedd ethnig drwy lansio ymgyrch addysg ac ymwybyddiaeth wedi'i thargedu. Ei nod yw cynyddu llythrennedd iechyd meddwl, herio stereoteipiau, a hyrwyddo deialog agored.
Diwylliant Caerdydd: Adolygiad Lleol Gwirfoddol wedi ei adolygu drwy lens Diwylliant Llawrydd	
Cenhadaeth: Diwylliant a'r Gymraeg / Gweithredu ac Effaith	Callum Jones: Mae'r cynllun newid hwn yn cynnig bod Caerdydd yn gweithredu Adolygiad Lleol Gwirfoddol gan ddadansoddi cynnydd ar y Nodau Datblygu Cynaliadwy a Nodau Llesiant Cymru drwy lens diwylliant - gan weithredu'r fframwaith a ddatblygwyd gan yr Arbenigwraig Diwylliant a'r Cynhyrchydd Creadigol Charlotte Pyatt.
Sut allwn ni ddarparu cyfleoedd cyfartal i Dalentau'r Mwyafrif Byd-eang sydd ar ddod Diverse Cymru	
Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith / Economi Llesiant	Saadia Abubaker: Mae'r cynllun newid hwn yn dadlau dros raglenni wedi'u targedu i gefnogi pobl ifanc o gefndiroedd Mwyafrif Byd-eang yng Nghymru drwy fynd i'r afael â rhwystrau systemig i gyfleoedd ac arweinyddiaeth. Ei nod yw darparu mynediad cyfartal i sgiliau, mentora a chyfranogiad economaidd, gan sicrhau bod Cymru'n adeiladu gweithlu cynhwysol a chynrychiadol yn y dyfodol.
Rydym Ni Wedi Bod Yma Erioed: Rhaglenni Cymunedol Traws Pride Caerdydd Trans Balchder Caerdydd	
Cenhadaeth: Diwylliant a'r Gymraeg / Iechyd a Llesiant	Kay R. Dennis: Mae'r cynllun newid hwn yn mynd i'r afael â'r anghydraddoldebau systemig y mae'r gymuned Draws, Rhyngrywiol, ac Anneuaidd yn eu hwynebu yng Nghaerdydd drwy gynnig darparu rhaglenni wedi'u cynllunio ar y cyd, sy'n canolbwyntio ar fynediad i ofal iechyd, uwchsgilio cyflogaeth, a chysylltiadau cymdeithasol gyda photensial i ehangu ledled Cymru.
Cyfathrebu Digidol: Archwiliad Cynaliadwyedd Digidol Llywodraeth Cymru	
Cenhadaeth Hinsawdd a Natur / Gweithredu ac Effaith	Megan Davies-Coulson: Mae'r cynllun newid hwn yn cynnig Archwiliad Cynaliadwyedd Digidol ar gyfer cyfathrebu cyfryngau cymdeithasol Llywodraeth Cymru i gyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Ei nod yw lleihau ôl troed amgylcheddol cynnwys digidol tra'n gwella hygyrchedd ac arferion ymgysylltu cynhwysol.

Sut Gall y Trydydd Sector Arwain ar Feddwl ar y Dyfodol mewn Strategaeth Sefydliadol Canolfan Materion Rhyngwladol Cymru (WCIA)

Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith / Diwylliant a'r Gymraeg

Rebecca Leyla: Mae'r Cynllun Newid hwn yn amlinellu sut y bydd Canolfan Materion Rhyngwladol Cymru (WCIA) yn defnyddio Gweledigaeth 2075 a strategaeth 50 mlynedd i ymgorffori meddwl ar y dyfodol mewn cynllunio strategol sefydliadol, yn unol â'r Ddeddf. Mae'n awgrymu defnyddio dull hirdymor haenog WCIA fel model ymarferol i sectorau ehangach ei ystyried wrth greu strategaethau ac yn pwysleisio methodolegau rhagweld, ymgysylltu â rhanddeiliaid, a chyd-greu cydweithredol gyda staff ac ymddiriedolwyr.

Cenhadaeth Un Miliwn: Cyfrannu at Cymraeg 2050 drwy gynyddu nifer y Siaradwyr Cymraeg yn fy sefydliad
Barc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Cenhadaeth: Diwylliant a'r Gymraeg / Gweithredu ac Effaith

Georgia Jones: Mae'r cynllun newid hwn yn cefnogi nod Cymraeg 2050 drwy anelu at gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg o fewn Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro. Gan gydnabod yr angen am gamau uchelgeisiol i wrthdroi'r dirywiad yn nifer y siaradwyr Cymraeg, mae'r cynllun yn annog staff i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg, gan greu diwylliant sy'n helpu i sicrhau dyfodol yr iaith.

Iechyd Meddwl, Integreiddio, a Heriau Cyfreithiol i Ffoaduriaid Ifanc a Cheiswyr Lloches 16-25 mlwydd oed yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg
Oasis

Cenhadaeth: Iechyd a Llesiant / Economi Llesiant / Diwylliant a'r Gymraeg

Yaser Sheikhpour: Mae'r cynllun newid hwn yn pwysleisio cyd-gynllunio ar y cyd â ffoaduriaid ifanc a cheiswyr lloches i wella cymorth cyfreithiol, gwella mynediad i iechyd meddwl, a mynd i'r afael â rhwystrau systemig i greu Cymru iachach a thecach trwy ymdrechion cydweithredol ar draws sectorau iechyd meddwl, cyfreithiol, trafnidiaeth a pholisi.

Cymdeithas Cenedlaethau'r Dyfodol
Cyfoeth Naturiol Cymru

Cenhadaeth: Economi Llesiant / Gweithredu ac Effaith

Dan Wood: Nod y cynllun newid hwn yw grymuso ieuenctid Cymru drwy greu rhwydwaith deinamig sy'n arddangos teithiau arweinyddiaeth ysgogwyr newid drwy adrodd straeon digidol. Mae'r fenter hon yn ceisio cynyddu cynrychiolaeth ieuenctid mewn gwneud penderfyniadau, codi ymwybyddiaeth o gyfleoedd datblygu, a chynyddu cydweithio ar draws cenedlaethau a sectorau.

Gwella cydweithio: hyfforddiant diwygiedig i awduron ar greu adnoddau addysgiedig i gefnogi darpariaeth cymwysterau Creu Dros Gymru
CBAC

Cenhadaeth: Gweithredu ac Effaith

Beca Jones: Gobaith y cynllun newid hwn yw gwella hyfforddiant i awduron adnoddau addysgol gyda'r nod o wneud egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn rhan anhepgor o ddeunyddiau cymwysterau, yn enwedig ar gyfer cwricwlwm Creu dros Gymru. Drwy wneud hynny, ei nod yw sicrhau bod adnoddau'n hyrwyddo llesiant hirdymor, cydraddoldeb a chynaliadwyedd.

Gwneud addysg ariannol yn rhan annatod o gwricwlwm yr ysgol
Cymdeithas Adeiladu Principality

Cenhadaeth:
Economi
Llesiant

Ffion Bisatt: Nod y cynllun newid hwn yw gwneud addysg ariannol sy'n briodol i oedran yn rhan annatod o ddatblygiad plentynod cynnar er mwyn meithrin sgiliau bywyd hanfodol mewn rheoli arian, gwneud penderfyniadau ac annibyniaeth ariannol. Wedi'i ysgogi gan brofiad personol, mae'n dadlau dros roi'r wybodaeth a'r offer i blant i gyflawni llesiant a sefydlogrwydd ariannol hirdymor.

Iechyd ataliol
Chwaraeon Cymru

Cenhadaeth:
Iechyd a
Llesiant /
Economi
Llesiant

Zaynub Akbar: Mae'r Cynllun Newid hwn yn eiriol dros ddull ataliol o ran iechyd trwy osod chwaraeon a gweithgarwch corfforol fel yr offer mwyaf effeithiol ar gyfer gwella iechyd y cyhoedd yng Nghymru. Gyda lefelau uchel parhaus o ordewdra ac anweithgarwch, mae'n galw am ymrwymiad hirdymor, trawsbortffolio gan Lywodraeth Cymru.

Adeiladu gweithlu gofal iechyd cynaliadwy
Tîm Cymorth Ieuenctid Lleiafrifoedd Ethnig

Cenhadaeth:
Iechyd a
Llesiant

Sana Shaikh: Mae'r cynllun newid hwn yn mynd i'r afael â'r argyfwng gweithlu gofal iechyd brys yng Nghymru trwy gynnig strategaethau hirdymor i ddenu, cadw a chefnogi gweithwyr proffesiynol o dan 35 oed. Mae'n canolbwyntio ar gryfhau llwybrau addysg-i-gyflogaeth, dilyniant gyrfa, ac aliniad polisi i sicrhau staffio cynaliadwy yn y GIG

Diwygio Gwasanaethau Ieuenctid a Darpariaethau Cymunedol yng Nghymru (RCT)
Canolfan Mileniwm Cymru

Cenhadaeth:
Diwylliant a'r
Gymraeg /
Gweithredu ac
Effaith /
Economi
Llesiant

Ruby Llewelyn: Mae'r Cynllun Newid hwn yn cynnig diwygio cymorth cymunedol yng Nghymru, yn enwedig yn Rhondda Cynon Taf (RCT), drwy sefydlu canolfannau Cartref Cymuned hirdymor, dan arweiniad y gymuned. Nod y canolfannau adnoddau hyn a rennir yw disodli modelau tymor byr, sy'n seiliedig ar gynlluniau, gyda gwasanaethau cynaliadwy, integredig sy'n cryfhau cydlyniant cymunedol ac sy'n mynd i'r afael â'r heriau cymdeithasol sydd wrth eu gwraidd.

Gwella Ymwybyddiaeth o Lesiant a'i Effaith ar Gyflogadwyedd yn Nhorfaen
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

Cenhadaeth:
Gweithredu ac
Effaith /
Economi
Llesiant

Teagan Blewitt: Nod y Cynllun Newid hwn yw codi ymwybyddiaeth o'r cysylltiad rhwng llesiant a chyflogadwyedd yn Nhorfaen. Tra bo'r cyngor yn symud tuag at gydnerthedd o dan arweiniad y gymuned a llai o ymyrraeth, bydd y cynllun yn cefnogi'r trawsnewid hwn trwy wella mynediad i adnoddau llesiant a chyflogaeth.

Mynd yn ôl i fwyta “bwyd go iawn” i greu Cymru iachach
Llywodraeth Cymru

Cenhadaeth:
Iechyd a
Llesiant

Mirain Ifan: Nod y cynllun newid hwn yw gwella iechyd a llesiant yng Nghymru drwy hyrwyddo dychwelyd i fwyta “bwyd go iawn” a lleihau'r defnydd o fwyd wedi'i brosesu'n ormodol. Drwy ymchwil cymunedol, gweithdai addysgol, ac ymgysylltiad rhanddeiliaid, ei amcan yw mynd i'r afael â phroblemau iechyd corfforol a meddyliol sy'n gysylltiedig â diet.

Grymuso Cymunedau drwy Gyflog Byw Go Iawn / Effaith Cyflog Byw Go Iawn ar Economïau Lleol
Fforwm Ieuenctid Pafiliwn y Grange

Cenhadaeth:
Economi
Llesiant

Ali Arshad and Shukri Ahmed: Mae'r cynllun newid hwn yn dadlau dros weithredu cyflog byw go iawn mewn cymunedau bach i hyrwyddo sefydlogrwydd economaidd, lleihau tlodi, a gwella llesiant cymdeithasol. Mae'n amlygu'r modd y gall cyflog teg hybu cynhyrchiant, lleihau trosiant staff, a chryfhau economïau lleol, tra'n archwilio strategaethau cynaliadwy i fusnesau bach fabwysiadu cyflogau byw heb beryglu eu cyflwr ariannol.

Argyfwng tai: Gwella a mynd i'r afael ag argyfwng tai mewn ardaloedd gwledig ledled
gogledd Cymru
Grwp Cynefin and GIG Cymru

Cenhadaeth:
Economi
Llesiant /
Gweithredu ac
Effaith

Chloe Tudor Jones and Ela Haf Williams: Mae'r cynllun newid hwn yn mynd i'r afael â'r argyfwng tai yng nghefn gwlad gogledd Cymru, lle mae prisiau cynyddol tai a'r nifer uchel o gartrefi gwag ac ail gartrefi yn cyfyngu ar fynediad i dai fforddiadwy. Nod y cynllun yw deall anghenion tai yn well a datblygu datrysiadau sy'n gwella fforddiadwyedd, argaeledd a chydlyniant cymunedol er mwyn gwella llesiant trigolion.

Gwella cyfleoedd iechyd a llesiant i gymunedau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol
GIG Cymru

Cenhadaeth:
Iechyd a
Llesiant

Jeevan Kaur: Nod y cynllun newid hwn yw gwella mynediad i ofodau iechyd, llesiant, ac actifiaeth hinsawdd ar gyfer cymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol, yn enwedig grwpiau De Asiaidd yng Nghaerdydd, trwy brosiect creadigol, dan arweiniad y gymuned. Drwy ddefnyddio celf i archwilio cyfiawnder hinsawdd a llesiant, mae'r fenter yn ceisio hyrwyddo cynhwysiant a grymuso lleisiau.

Cefnogi rhieni di-Gymraeg yn eu penderfyniad i roi addysg Gymraeg i'w plant
Urdd

Cenhadaeth:
Diwylliant a'r
Gymraeg

Mali Ephraim Harries: Mae'r Cynllun Newid hwn yn cefnogi nod Llywodraeth Cymru i gyrraedd 1 miliwn o siaradwyr Gymraeg erbyn 2050 drwy ganolbwyntio ar annog rhieni nad ydynt yn siarad Gymraeg i ddewis addysg cyfrwng Gymraeg i'w plant. Ei nod yw creu amodau cefnogol i helpu'r rhieni hyn i wneud penderfyniadau gwybodus, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae siarad Gymraeg yn llai cyffredin.

Dileu rhwystrau i gysylltiad ac integreiddiad grwpiau a dan gynrychiolir
Cynnal Cymru

Cenhadaeth:
Gweithredu ac
Effaith

Abi Hoare: Mae'r cynllun newid hwn yn tynnu sylw at yr angen i wneud nodau'r Gymraeg yn rhan annatod o gynllunio strategol, gwella darpariaeth gwasanaethau dwyieithog, ac ymgysylltu â gwahanol gymunedau. Gyda ffocws ar adnoddau digidol, hyfforddiant staff, ac effaith gymunedol, mae'n gofyn i Cynnal Cymru wneud y Gymraeg yn ganolbwynt eu cenhadaeth cynaliadwyedd.

DIOLCH I'N NODDWYR A'N PARTNERIAID 2024/2025

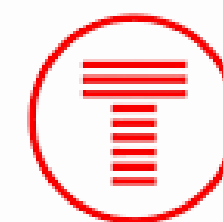
Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Leaderful
ACTION

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES

CANOLFAN MILENIWM CYMRU
WALES MILLENNIUM CENTRE

**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Dŵr Cymru
Welsh Water

Principality
Building Society
Cymdeithas Adeiladu

**Swansea
University**
Prifysgol
Abertawe

Comisiynydd
**Cenedlaethau'r
Dyfodol**
Cymru

**Future
Generations**
Commissioner
for Wales

Academi Arweinyddiaeth
Cenedlaethau'r Dyfodol

Future Generations
Leadership Academy

